

Instruccions generals:

A les respostes es valoraran els següents aspectes: adequació i coherència del contingut; argumentació suficient i clara de les idees exposades; rellevància dels elements de judici aportats; capacitat de síntesi i capacitat d'anàlisi; claredat i ajust a l'extensió; precisió i adequació del vocabulari; correcció gramatical i ortogràfica. A cada pregunta s'indica la seva puntuació. El temps per fer l'examen és de 90 minuts. L'examen s'ha de contestar en bolígraf blau o negre. No es pot utilitzar cap altre material.

Bloc 1: Comunicació. Text periodístic (4 punts). Llegeix atentament el text i respon les qüestions formulades.

A l'Escola Sagarra de Barcelona, durant el curs 2025-2026, s'ha ampliat el temps d'esbarjo escolar.

EL TITULAR OCUPARIA AQUEST ESPAI. NO HI APAREIX PERQUÈ L'HEU DE PROPOSAR A LA PREGUNTA 1.

Amb motiu d'una demanda de l'alumnat, i de manera immediata, el centre educatiu ha incrementat 10 minuts el temps de pati.

L'Escola Sagarra de Barcelona ha ampliat el temps de pati fins als 40 minuts després que els alumnes denunciessin que, dels 30 minuts oficials, només en tenien 20 de reals per jugar. La direcció i diversos experts defensen que el pati és un espai educatiu clau per al benestar, la regulació emocional i el rendiment acadèmic, i reclamen repensar tant la durada com les activitats que s'hi ofereixen i l'organització general de la jornada escolar.

Entre el temps que dediquen a baixar les escales, a menjar-se l'entrepà i a recollir el material de joc abans de pujar de nou a l'aula, dels 30 minuts de pati, efectius, per jugar, els en queden 20. Així ho han raonat els alumnes de l'Escola Sagarra de Barcelona, que ha acceptat la seva demanda de guanyar 10 minuts de pati per tenir mitja hora real per jugar. La direcció del centre argumenta que el pati és un espai d'aprenentatge més de l'escola i posa en valor la importància que aquest increment de temps hagi sorgit de la participació infantil i que sigui un projecte compartit, fruit d'un acord entre docents i alumnes. De fet, al pati de l'escola hi ha un cartell que recorda als nens que juguen per «divertir-se, relaxar-se, fer amics, moure's i imaginar».

La denúncia feta per l'alumnat d'aquest centre educatiu barceloní que 30 minuts de pati són insuficients reobre l'etern debat sobre l'organització de la jornada escolar. Trenta minuts de pati són suficients per a una criatura?

Hi ha estudis que relacionen la durada del pati amb el rendiment acadèmic, ja que s'ha comprovat científicament que un descans adequat té efectes positius en el benestar general dels estudiants, cosa que contribueix a generar un clima més bo a l'aula.

Per la seva banda, l'AFFAC (Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya), ha celebrat la decisió presa per l'Escola Sagarra i recorda que l'informe sobre la jornada escolar impulsat des de l'associació, amb participació de l'alumnat, ja recollia la necessitat d'augmentar el temps d'esbarjo. Alhora, AFFAC observa la «descompensació» del temps que es produeix entre les dues hores o dues hores i mitja de l'aturada al migdia, «massa llarg», i els minsos 30 minuts de l'aturada del matí.

Helena López, *El Periódico*, 7/04/2026 (adaptació)

1. Posa un titular que reflecteixi el sentit del text. Raona'l (màxim 3 línies). (1 punt)
2. Determina i justifica l'estructura del text. (1 punt)
3. Consideres que s'haurien de replantejar els horaris dels centres educatius? Raona la resposta (de 175 a 200 paraules). (2 punts)

Bloc 2. Sociolingüística (3 punts). Heu de triar i respondre **només una de les quatre opcions.**

- a) Escriu dues versions d'un mateix text breu (per exemple, una invitació o una sol·licitud): una en registre formal i una altra en registre col·loquial. Explica quines diferències hi has introduït i per què.
- b) Què entenem per conflicte lingüístic? Posa'n un exemple relacionat amb la societat actual.
- c) Escriu un text breu en varietat estàndard i un altre en la teva varietat dialectal. Compara'n les diferències i comenta quina triaries segons el context.
- d) Llegeix aquest fragment de la "Llei de Normalització Lingüística de les Illes Balears", aprovada pel Parlament de les Illes Balears el 29 d'abril de 1986, i explica què garanteix respecte a la llengua catalana.

Article 2

1.- La llengua catalana és la llengua pròpia de les Illes Balears i tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la.

2.- Aquest dret implica poder adreçar-se en català, oralment o per escrit, a l'Administració, als organismes públics i a les empreses públiques i privades. També implica poder expressar-se en català a qualsevol reunió i desenvolupar en aquesta llengua les activitats professionals, laborals, polítiques, sindicals, religioses i artístiques; així com rebre l'ensenyament en català i rebre-hi informació a tots els mitjans de comunicació social.

3.- Les manifestacions en llengua catalana, en forma oral o escrita, pública o privada, produeixen plens efectes jurídics i de l'exercici d'aquest dret no pot derivar cap requeriment de traducció ni cap exigència dilatòria o discriminatòria.

4.- Ningú no podrà ésser discriminat per raó de la llengua oficial que empri.

5.- Les modalitats insulars de la llengua catalana seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma.

Bloc 3: Literatura (3 punts). Heu de triar i respondre **només una de les quatre opcions.**

- a) Analitza aquest fragment de *L'Alegria que passa* de Santiago Rusiñol en relació amb l'obra de l'autor i el corrent literari en què s'inscriu.

Ningú aplaudeix. No ho han entès. Acabada la cançó, pren la safata i comença a fer capta. Alguns es retiren dissimuladament mentre el CLOWN va dient:

CLOWN: Ara ve lo trist, cavallers! Resignin-se i vesteixin-se d'una bona voluntat per rebre la sotragada. Que la safata els atrapi amb un somrís resignat, escrit al bell mig dels llavis. Això és un ai! Resolució i pit enfora! Els dos dits a la butxaca i llençar lo que tinguin voluntat (i tinguin-ne, si pot ser), lo més de pressa que puguin, per no ressentir-se'n tant. Un desprendiment sobtat, abans que es presenti el dubte. Sentir una cançó val més que trenta mongetes a l'olla. [...]

L'ARCALDE: Fora del poble!

TOTS: Fora!

L'ARCALDE: Fora del poble! Saltimbanquis, poetes, comedians! Fora d'aquí, somiatruites!

En COP-DE-PUNY agafa les regnes del carro i comença a marxar; ZAIRA, en la plataforma, i el CLOWN s'ha enfilat a dalt del carro.

COP-DE-PUNY: Feres manses! Ja us domaria!

TOTS: Fora!

L'ARCALDE: Fora! La gent que llença el diner, que no vingui en aquest poble! El diner és lo més sagrat que tenim!

CLOWN (*tirant-los tots els quartos a la cara*): Què se'ns en dóna, del teu diner! Aquí el tens! Poble pasturant terrossos! No en tastareu, de poesia! Us condemno a prosa eterna; us condemno a tristesa perdurable!. (*Rient i tocant el bombo.*) Visca la bohèmia! Visca la santa alegria!

Santiago Rusiñol, *L'alegria que passa* (escena IX)

- b) Explica quina influència varen tenir el cal·ligrama i les noves tendències pictòriques en la literatura de Joan Salvat-Papasseit.

c) Analitza aquest poema de Maria-Mercè Marçal en relació amb l'obra de l'autora i en relació amb el context històric en què es va publicar.

ZODÍAC

Lligo els records i tanco la maleta:
que engoleixi aquest llast l'avenc marí.
Que els peixos cusin la boca d'un destí
amarinat en aigües de desfeta.

Fem joc de nou a l'estranya ruleta
i llancem daus inèdits al camí.
Lladres gasius, amb el foc per botí,
cremem el darrer full de la llibreta!

Cal que encertem, amb l'ai de la sageta,
l'arbre i el cor, la fulla i el verí
i ens fem penyora d'amor a la bestreta.

I, conjur del mal astre, a l'endeví,
apuntem cels, amb pinzell de poeta
on fan la trena el cranc i l'escorpí.

Maria-Mercè Marçal, *Bruixa de dol*

d) Explica la importància de la natura en la novel·la *Canto jo i la muntanya balla* d'Irene Solà.